

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d.	:	5 juli 2018
Commissievergadering d.d.	:	21 juni 2018
Commissie	:	Commissie Bestuur en Middelen
Portefeuillehouder	:	wethouder N. Heijink
Programmaonderdeel	:	004. Overhead
		004002. Financiën toezicht en controle
Registratienummer	:	2018004801
Productiedatum	:	20 april 2018

Onderwerp

Dit voorstel gaat over het Jaarverslag en Jaarrekening 2017, waarin verantwoording wordt afgelegd over boekjaar 2017.

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 mei 2018

besluit:

- a. Het Jaarverslag en de Jaarrekening 2017 vast te stellen.
- b. Het gerealiseerde resultaat over 2017 vast te stellen op € 2.358.407,85 positief.
- c. Het resultaat ad € 2.358.407,85 als volgt te bestemmen:
 - Een bedrag van € 306.470 toe te voegen aan de Flexibele algemene reserve als uitvloeisel van het raadsbesluit 'Budgetoverheveling 2017 naar 2018' van 1 februari 2018;
 - Een bedrag van € 9.980 toe te voegen aan de Egalisatiereserve monumenten als uitvloeisel van de nota reserves en voorzieningen waarin is bepaald dat een onderschrijving van de begrotingspost monumenten aan voornoemde egalisatiereserve wordt toegevoegd;
 - Een bedrag van € 502.082 toe te voegen aan de Egalisatiereserve sociaal domein als resultaat van de 3^ejaars financiële verantwoording en als uitvloeisel van de afspraken bij de vaststelling van de Kadernota 2017 om voor de periode van drie jaar de herverdeeleffecten van de gehele transitie van het sociaal domein op te vangen;
 - Een bedrag van € 750.889 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Afbouw schulden zijnde verkoopopbrengst Sterrenboslaan 21 en kavel grond Zandlaan 3a;
 - Een bedrag van € 145.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Afbouw schulden zijnde aanvullend positief exploitatiesaldo project Haringbuys;
 - Een bedrag van € 70.000 toe te voegen aan de voorziening meerjarig onderhoudsprogramma gebouwen (MJOP);
 - Het resterend positief saldo bedraagt dan € 573.987. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de Flexibele algemene reserve.

- d. Een bedrag van € 207.171 vanuit de Algemene bufferreserve over te hevelen naar de Flexibele algemene reserve. Uit de geïnventariseerde risico's van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing blijkt dat de Algemene bufferreserve met dit bedrag kan worden afgeroomd. De overheveling beïnvloedt het jaarrekeningresultaat 2017 niet;
- e. Een bedrag van € 29.000 beschikbaar te stellen in 2018 wegens aanvulling overheveling van budgetten 2017 inzake een aantal doorlopende verplichtingen vacaturegelden van de IASZ. Dit als aanvulling op het voorstel budgetoverheveling van 1 februari 2018. Dit bedrag beïnvloedt het jaarrekeningresultaat 2018 niet. Het bedrag wordt bekostigd uit de Flexibele algemene reserve waaraan het eerder bij de bestemming van het resultaat 2017 is toegevoegd;
- f. De investeringskredieten volgens het voorstel bijlage 'Verloop investeringen' van de jaarrekening 2017 af te sluiten en de overschrijding van een drietal investeringen vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad der gemeente Bloemendaal, gehouden op 5 september 2018

, plaatsvervangend voorzitter

, griffier

Aanleiding en beoogd effect

Aanleiding

Conform de BBV-voorschriften wordt, ter verantwoording, het jaarverslag en de jaarrekening 2017 van de gemeente Bloemendaal opgesteld. Over de uitvoering van de begroting 2017 wordt verslag gedaan in het jaarverslag 2017. Het jaarverslag 2017 volgt de programma-indeling van de begroting 2017. In de jaarrekening 2017 wordt ingegaan op de financiële huishouding van de gemeente met inachtneming van de vernieuwde BBV-regelgeving per 1 januari 2017. Verder is in de paragraaf bedrijfsvoering verantwoording afgelegd over het project informatieveiligheid Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). In de bijlagen kunt u de verklaring vinden dat de gemeente voldoet aan de eisen.

Beoogd effect

Het beoogde effect is verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid alsmede over de inzet van middelen over het boekjaar 2017. Volgens afspraak ontvangt u tevens ter informatie een overzicht van de externe inhuur 2017. Wat betreft externe inhuur wordt in het overzicht conform het advies van de Rekenkamercommissie alleen gerapporteerd over externe inhuur met aansturing door de gemeente Bloemendaal en die niet worden bekostigd uit het budget tijdelijk personeel. Over het budget tijdelijk personeel wordt langs reguliere weg gerapporteerd in de paragraaf bedrijfsvoering.

Politieke keuzeruimte

Omdat het gaat over verantwoording zijn de keuzemogelijkheden beperkt. Mocht de raad niet akkoord gaan met (een deel van) jaarrekening en –verslag dient de raad daarbij wel te bedenken dat het vastgestelde jaarverslag uiterlijk binnen twee weken na vaststelling of in ieder geval vóór 15 juli 2018 bij gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland aangeleverd moet worden.

Gedachtegang

Argumenten

Er zijn belangrijke formele redenen om jaarverslag en jaarrekening tijdig vast te stellen.

- 1.1. Het college legt verantwoording af aan de gemeenteraad (art. 197 Gemeentewet).
- 1.2. Behoudens later in rechte gebleken onregelmatigheden, ontlast de vaststelling van de jaarrekening de leden van het college ten aanzien van het daarin verantwoorde financieel beheer (art. 199 Gemeentewet).
- 1.3. Verder dient de vastgestelde jaarrekening uiterlijk binnen twee weken na vaststelling of in ieder geval vóór 15 juli van het jaar, volgend op het begrotingsjaar, te worden aangeleverd aan gedeputeerde staten van de provincie (art. 200 Gemeentewet).
- 2.1. *Met de jaarrekening stelt de gemeenteraad tevens het saldo vast.*
Uit de jaarrekening volgt het exploitatiesaldo van het boekjaar.
- 3.1. *Het is de bevoegdheid van de gemeenteraad om te bepalen hoe het saldo wordt bestemd.*
Omdat het begrotingsrecht bij de raad ligt, dient de gemeenteraad te besluiten over de bestemming van middelen (art. 189 Gemeentewet).

Kanttekeningen

- 1.1. *De raad kan een indenniteitsprocedure starten bij twijfel aan de rechtmatigheidsvereisten*
 Indien de raad tot het standpunt komt dat in de jaarrekening opgenomen baten, lasten of balansmutaties, die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen, de vaststelling van de jaarrekening in de weg staan, brengt hij dit terstond ter kennis van het college met vermelding van de gerezen bedenkingen (art. 198 Gemeentewet). Vervolgens stuurt het college de raad binnen twee maanden na ontvangst van het standpunt een voorstel voor een indenniteitsbesluit, vergezeld van een reactie op de bij de raad gerezen bedenkingen. Vervolgens behandelt de raad het indenniteitsvoorstel en stelt vervolgens de jaarrekening vast.

Alternatieven

In principe is geen alternatief voorhanden, maar kan het besluit later genomen worden. Zoals hierboven aan de orde kwam, kan de gemeenteraad een indenniteitsprocedure volgen, maar op uiterlijk 15 juli dient de jaarrekening bij de provincie te zijn aangeleverd.

Overwegingen van het college

In de programma's vindt u de verantwoording over het uitgevoerde beleid en de ingezette middelen. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede weer op een aantal thema's zoals weerstandsvermogen en risicobeheersing, lokale heffingen, bedrijfsvoering en verbonden partijen. In het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT) worden in het jaarverslag de inkomens vermeld van de gemeentesecretaris en de griffier alsmede van personen met jaarinkomens boven de WNT-grens.

De controle van de jaarrekening 2017 wordt uitgevoerd door accountants Baker Tilly Berk. Over de uitkomsten daarvan, de verklaring alsmede het verslag van bevindingen wordt u voor behandeling van de documenten in de diverse commissies en uw raad geïnformeerd.

Middelen

De jaarrekening 2017 sluit met een positief resultaat van € 2.358.408,85.

Saldo jaarrekening 2017

Omschrijving	Rekening 2015	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting na wijziging 2017	Rekening 2017
Lasten programma's	-56.968	-49.731	-46.202	-48.373	-47.357
Baten programma's	56.591	50.226	44.892	49.593	50.219
Saldo voor mutaties reserves	-377	495	-1.310	1.220	2.862
Reserves:					
Toevoegingen	-1.410	-7.427	-636	-4.368	-4.360
Onttrekkingen	3.657	8.950	1.759	3.906	3.856
Totaal mutaties reserves	2.247	1.523	1.123	-462	-504
Saldo na mutaties reserves	1.870	2.018	-187	758	2.358

*) bedragen x € 1.000

Gerealiseerde totalen en gerealiseerd resultaat

Het exploitatieresultaat 2017 wordt beïnvloed door mutaties in reserves en door mutaties in de exploitatie van incidentele en structurele aard. Voor een gespecificeerd overzicht van de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves wordt verwezen naar het overzicht reserves in de jaarrekening. Dit geldt ook voor de incidentele mutaties waarvoor een overzicht van incidentele baten en lasten in de jaarrekening is opgenomen.

Toelichting exploitatieresultaat 2017

Voor het verklaren van het saldo wordt uitgegaan van het rekeningssaldo in vergelijking met het geraamde begrotingssaldo na wijziging. De begroting inclusief de nieuwe voorstellen en de uitwerking van de septembercirculaire 2016 sloot na vaststelling in de raad van 3 november 2016 met een negatief saldo van € 186.911. Bij de behandeling van zowel de Voor- en Najaarsnota als het Comptabiliteits-/rechtmatigheidsvoorstel in de raad van december bent u geïnformeerd over het verdere verloop van het geprognosticeerde begrotingssaldo. In het Comptabiliteits-/rechtmatigheidsvoorstel 2017 is een verwacht overschot voor het boekjaar 2017 aangekondigd van € 758.176.

De jaarrekening 2017 heeft een positief resultaat van € 2.358.408. Dit betekent een voordelige afwijking van € 1.600.232 ten opzichte van de laatste prognose. Het eindresultaat vormt het saldo van de verschillende afwijkingen ten opzichte van de in de programmabegroting 2017 vastgestelde ramingen. De afwijkingen t.o.v. de laatste rapportage worden per taakveld toegelicht bij de verantwoording van de programma's in de jaarrekening 2017. Het betreft afwijkingen van geldstromen die bij het opstellen van de laatste prognose nog niet bekend of te voorzien waren.

Naar aanleiding van het voorstel budgetoverheveling heeft uw raad op 1 februari 2018 besloten om een brutobedrag van € 752.962 aan niet bestede budgetten uit 2017 over te hevelen naar 2018. Dit als gevolg van spreiding van beschikbaar gesteld budget over het betreffende boekjaar heen en vertraging in de uitvoering. Een deel daarvan wordt bekostigd uit bijdragen van derden. Nu de lasten niet zijn gerealiseerd, blijven ook de geraamde bijdragen van derden achterwege. Het deel dat het jaarresultaat 2017 beïnvloedt, de netto budgetoverheveling, is uitgekomen op € 306.470. In het raadsvoorstel was eerder een budgetoverheveling berekend van € 384.912. U wordt voorgesteld de € 306.470 te storten in de Flexibele algemene reserve. Dit is onderdeel van de besluitvorming.

Als onderdeel van het resultaat 2017 is op het structureel monumentenbudget ten behoeve van subsidieaanvragen een onderschrijding gerealiseerd van € 9.980. In de nota reserves en voorzieningen is bepaald dat het restant van het structureel monumentenbudget in de Egalisatiereserve monumenten wordt gestort. De reserve monumenten is bestemd voor het onderhoud en restaureren van monumenten. U wordt voorgesteld het bedrag aan de reserve toe te voegen. Dit is onderdeel van de besluitvorming.

Per 1 januari 2015 is een drietal decentralisaties (AWBZ, Jeugdzorg en Participatiewet) doorgevoerd. De taken zijn voor een deel ondergebracht bij de IASZ. Deze intergemeentelijke afdeling verzorgt de administratieve taken voor de uitvoering van de Jeugdwet en de WMO, en het beleid en de administratie op het gebied van de Participatiewet.

In het 3^e jaar is op de taken sociaal domein een onderschrijding gerealiseerd van € 502.082. Gelet op de gelabelde gelden en de vastgestelde overgangperiode van 3 jaar wordt u voorgesteld dit bedrag te storten in de Egalisatiereserve sociaal domein. Dit is onderdeel van de besluitvorming.

Eind 2017 zijn nog twee verkopen vastgoed gerealiseerd. Dit betreft gemeentewoning Sterrenboslaan 21 en een kavel grond nabij Zandlaan 3a met een netto opbrengst van respectievelijk € 559.286 en € 191.603. In lijn met de vastgestelde nota Bloemendaal duurzaam financieel houdbaar wordt u voorgesteld het totaalbedrag ad € 750.889 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Afbouw schulden. Dit is onderdeel van de besluitvorming.

Op 19 januari 2018 is een doelmatigheidscompromis bereikt met de belastingdienst over de naheffingsaanslag omzetbelasting 2014 plan Haringbuys. Het compromis leidt tot een te betalen naheffingsaanslag van € 170.000. Het plan Haringbuys is in de raad van april 2017 geliquideerd en sloot destijds af met een positief resultaat van € 229.783. Bij de liquidatie is rekening gehouden met een nadelig effect van een mogelijke naheffing van € 315.000. Dit saldo maakte onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat 2016. De werkelijk te betalen naheffing ten opzichte van de geraamde naheffing levert een positief resultaat op van € 145.000. Dit bedrag valt vrij in de jaarrekening 2017 en kan als een aanvullend voordeel op het project Haringbuys worden beschouwd. Het uiteindelijk voordeel loopt hiermee op tot een bedrag van € 374.783. In lijn met de vastgestelde nota Bloemendaal duurzaam financieel houdbaar wordt u voorgesteld het aanvullend voordeel ad € 145.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Afbouw schulden. Dit is onderdeel van de besluitvorming.

Het onderhoudsfonds gebouwen (MJOP) is bestemd om de kosten van onderhoud aan de gebouwen op basis van het meerjarig onderhoudsplan gelijkmatig te verdelen per begrotingsjaar. Als gevolg van onvoorzien noodzakelijk onderhoudswerk aan een aantal gemeentewoningen in 2017 zal de voorziening niet toereikend zijn om de kosten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden in 2018 af te dekken. Eind 2017 bedraagt het fonds € 130.900 met nog lopende verplichtingen voor een bedrag van € 119.000. Ten opzichte van in de begroting 2018 vastgestelde onttrekkingen voor onderhoud zal de voorziening in 2018 negatief lopen wat wettelijk niet is toegestaan. Met een toevoeging van € 70.000 is de voorziening weer meerjarig toereikend. Dit is onderdeel van de besluitvorming;

Na bestemming van de gelabelde gerealiseerde overschotten en opbrengsten resteert een voordelig saldo van € 573.987. Wij stellen u voor om het resterend positief resultaat toe te voegen aan de Flexibele algemene reserve. Dit is onderdeel van de besluitvorming.

In onderstaande tabel zijn de afwijkingen ten opzichte van de laatste prognose opgenomen.

Geprognosticeerde resultaat na laatste rapportage 2017 (voordelig) (bedragen * € 1.000)	758
<i>De afwijkingen ten gunste van het resultaat zijn:</i>	
Voordelen	2.556
onderuitputting verwerkt in voorstel budgetoverheveling	306
afrekeningen project Haringbuys	220
onderuitputting taken sociaal domein	502
verkopen vastgoed Sterrenboslaan en Zandlaan	751
hogere legesopbrengsten reisdocumenten en rijbewijzen	65
opbrengst beëindiging samenwerking Park Brederode	108
lagere rentekosten	177
hogere opbrengsten parkeergelden en vergunningen	126
hogere opbrengsten omgevingsvergunningen	90
lagere kosten automatisering/informatisering	166
per saldo voordeel overige producten jaarrekening 2017	45
<i>De afwijkingen ten laste van het resultaat zijn:</i>	
Nadelen	956
lagere opbrengst OZB	70
hogere kosten gladheidbestrijding	146
niet gerealiseerde taakstellingen begroting 2017	106
hogere kosten claim baggerwerk	354
lagere algemene uitkering Gemeentefonds incl. verr. oude jaren	76
herijking voorziening dubieuze debiteuren (incl. GBKZ)	205
Gerealiseerde resultaat te bestemmen (voordelig)	2.358

Aanvullende voorstellen vaststellingsbesluit jaarrekening 2017

De stand van de Algemene bufferreserve is per 31 december 2017 € 1.751.751. Deze stand is blijkens de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing ruim toereikend om de geïnventariseerde risico's mee op te vangen. Een stand van € 1.544.580 is daarvoor voldoende.

Een verschil van € 207.171. U wordt voorgesteld dit bedrag van de Algemene bufferreserve over te hevelen naar de Flexibele algemene reserve. Dit is onderdeel van de besluitvorming.

Het resultaat van de jaarrekening 2017 IASZ is verrekend met de gemeente. Het resultaat is mede veroorzaakt door een onderschrijding op het vacaturebudget van de IASZ. Het is gewenst het vacaturebudget niet af te rekenen maar te behouden voor 2018. U wordt voorgesteld als aanvulling op het voorstel budgetoverheveling van 1 februari 2018 een bedrag van € 29.000 in 2018 beschikbaar te stellen voor een aantal doorlopende verplichtingen vanuit 2017. Dit bedrag beïnvloedt het jaarrekeningresultaat 2018 niet en wordt bekostigd uit de Flexibele algemene reserve waaraan het eerder bij de bestemming van het resultaat 2017 is toegevoegd. De reserve is hiervoor toereikend. Dit is onderdeel van de besluitvorming.

Volgens de bijlage 'Verloop investeringen' van de jaarrekening 2017 wordt u voorgesteld de kredieten van de gerealiseerde investeringswerken af te sluiten. Bij een drietal is sprake van kredietoverschrijding. Dit betreft:

a. uitbreiding Koningin Wilhelminaschool	€ 114.985;
b. wegreconstructie Meerweg	€ 44.559;
c. Parkeervoorzieningen Rottegat	€ 11.353.

Voor de toelichting van de overschrijding wordt verwezen naar de bijlage 'Toelichting verloop investeringen'. U wordt voorgesteld de overschrijding van de investeringen vast te stellen. Dit is onderdeel van de besluitvorming.

Participatie

N.v.t.

Communicatie

Het jaarverslag en rekening is digitaal te raadplegen via internet.

Samenwerking (Heemstede)

De formats van de paragrafen zijn de afgelopen jaren waar mogelijk geharmoniseerd.

Vervolgproces/evaluatie

Vervolgproces

Bespreking in commissie en raad. Vanaf boekjaar 2017 worden begroting, jaarverslag en bijlagen digitaal gepubliceerd. Dit ter verbetering van de toegankelijkheid en transparantie met nadruk op een compacte en bondige verantwoording.

Evaluatie

Jaarlijks wordt de P&C-cyclus geëvalueerd met de auditcommissie.

Bijlagen

In de bijlagen kunt u de jaarrekening en jaarverslag 2017 vinden alsmede een aanbiedingsbrief waar in wordt gegaan op de financiële positie van de gemeente Bloemendaal.

Conform de wens van uw raad zijn verder bijlagen toegevoegd over externe inhuur 2017 met aansturing (conform het advies van de rekenkamercommissie).

Het gaat om de volgende bijlagen:

- Jaarrekening & jaarverslag 2017 (zie website link <http://bloemendaal.jaarverslag-2017.nl>)
- Aanbiedingsbrief aan de raad
- Bijlage externe inhuur
- Collegeverklaring gemeente Bloemendaal ENSIA 2017

Achterliggende documenten

In het jaarverslag wordt per programma verwezen naar achterliggende beleidsnota's etc.

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester.

, gemeentesecretaris.